

Folkekirken kan skyde en hvid pind efter en fyldestgørende revision af dåbsritualet

Efter den nyligt afholdte dåbskonference står det klart, at et eventuelt kommende dåbsritual ikke vil afhjælpe de problemer, der i dag kendetegner den officielle folkekirkelige dåbsforståelse

-----

Den nyligt afholdte dåbskonference den 7. marts i Fredericia bekræftede for mig at se, at folkekirken i denne ombæring godt kan skyde en hvid pind efter en fyldestgørende revision af dåbsritualet.

Det endelige udkomme af dåbskommissionens arbejde åbenbares ganske vist først, når kommissionen afgiver betænkning til kirkeministeren ultimo marts 2027. Men allerede nu står det klart, at et eventuelt kommende ritual ikke vil afhjælpe de problemer, der i dag kendetegner den officielle folkekirkelige dåbsforståelse.

Med "den officielle folkekirkelige dåbsforståelse" mener jeg den dåbsforståelse, som biskopperne står på mål for, og som har været bestemmende for udformningen af dåbskommissionens opdrag.

Frelseshandling eller sakramente?

Udgangspunktet for dåbskommissionens arbejde har været, at det eksisterende dåbsritual er i orden, hvad selve indholdet angår. Kommissionen er derfor ikke blevet bedt om at forholde sig kritisk til den dåbsforståelse, der ligger til grund for ritualen. Kommissionen er i stedet blevet bedt om at overveje, hvorvidt ritualtekstens udmøntning af den herskende dåbsforståelse kan have brug for mindre justeringer.

Men den herskende dåbsforståelse i folkekirken er præget af en begrebsforvirring, der ikke er blevet mindre iøjnefaldende med introduktionen af begrebet "frelseshandling". I kommissionens opdrag er det nemlig udtrykkeligt angivet som forudsætning for kommissionens arbejde, at "dåben er et sakramente *og en frelseshandling*".

I gamle dage var "sakramente" den givne fortolkningsnøgle, når dåbens betydning skulle forklares. I dag vil biskopperne ikke nøjes med at forstå dåben som et sakramente. Nu er "frelseshandling" gjort til en overordnet fortolkningsnøgle. Ved at bruge ordet "frelseshandling" giver man udtryk for, at dåben har en iboende frelsende effekt. I virkeligheden går man ud fra, at Gud har forpligtet sig til

at frelse enhver, der lægger krop til kirkens dåbshandling. Det er ikke for meget sagt, at der er gået ritualmagi i talen om dåben som frelseshandling.

Men "frelseshandling" er et fremmedord i folkekirkens lutherske læregrundlag. I Den Augsburgske Bekendelses artikel 13 hedder det om sakramenterne, at de er indstiftet, "for at de skal være tegn og vidnesbyrd om Guds vilje mod os, fremsat til at opmuntre og styrke troen hos dem, der bruger dem."

Den Augsburgske Bekendelse tillægger ikke sakramenterne nogen iboende frelsende virkning. Tværtimod understreges det som en afgørende målsætning for sakramenternes brug, "at troen kommer til, som tror de forjættelser, der tilbydes og vises ved sakramenterne".

Efter lutherske begreber er dåben en tegnhandling, der peger på den frelse, som Jesus Kristus har bragt i stand og indbyder enhver til at tage imod i tro. Dåben er ikke en magisk handling, der har en frelsende virkning blot ved at blive udført.

Selvom ordet "frelseshandling" er af nyere dato, betegner allerede 1992-ritualet et afgørende skridt i retning af at ophøje dåben til en frelseshandling. Ved tilblivelsen af 1992-ritualet bestemte det daværende bispekollegium nemlig, at der ikke længere skulle være et særskilt ritual til voksendåb. Biskopperne vragede 1912-ritualet for voksendåb, men videreførte 1912-ritualet for barnedåb i let tilrettet skikkelse.

Velsigneshandling eller bekendelseshandling?

Efter 1992 foregår den voksnes dåb efter et ritual, som er undfanget med henblik på barnedåb. Den voksne hører evangeliet om Jesus, der tager de små børn i favn og velsigner dem. I forlængelse af denne fortælling siger præsten: "Så vil vi nu hjælpe dig til hans velsignelse ved at døbe dig i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn".

Et voksent menneskes dåb udlægges altså som en velsigneshandling, hvor den efter 1912-ritualet blev udlagt som en bekendelseshandling. Stadigvæk skal den voksne dog svare personligt ja til forsagelsen og troen, men brugen af børneevangeliet som afsæt for dåben sender dette signal til den voksne: Det er ved at blive velsignet som et lille barn, at du genfødes som et lille Guds barn!

Omvendt fremtræder barnedåben som en bekendelseshandling i åbenbar konflikt med dens karakter af velsigneshandling. Fortællingen om Jesus og de små børn er jo billede på det, der foregår ved døbefonten. Budskabet er, at dåbsbarnet får del i Guds nåde ved passivt at lade sig velsigne af Vorherre. Dåbens nådestilsagn er lutter gave fra Gud.

Ikke desto mindre insisterer ritualet på, at barnet aktivt skal gribe efter denne gave for at få fat i den. Dåbsbarnet skal yde en trosbekendelse på linje med, hvad der skal ydes ved voksendåb.

Folkekirkens barnedåb er ret beset voksendåb i forklædning. Desværre tyder intet på, at dåbskommissionen vil gøre noget ved dette misforhold, da kommissionen har lagt sig fast på, at der fortsat kun skal være ét og samme ritual til både børn, unge og voksne.

I denne tingenes tilstand vover jeg at pege på de ritualforslag, jeg har lagt ud på min hjemmeside [www.georganist.dk] .